

[Jytte Andersen]

befinder os i? Hvad er det, vi kan skue forude? Hvordan kan vi fortsat sikre folkeoplysningen som et alment tilgængeligt gode, når de lovboundne tilskud bliver fortid?

Den kommunale rammestyring bliver en realitet pr. 1. august 1990. Det koster hjerteblod både for oplysningsforbundene og for os. Men den landspolitiske opgave er nu så at fastlægge foreningers og aftenskolers rygstød og præcisere den kommunale forpligtelse over for børne-, ungdoms- og voksenområdet. Den opgave er Socialdemokratiet parat til at løfte. Vi tror nemlig, det er utrolig vigtigt for folkeoplysningens bæredygtighed, at et bredt flertal sikrer lovforslagets vedtagelse.

Men der er naturligvis nogle ønsker og nogle krav, vi vil arbejde for i udvalgsarbejdet. Tiden tillader ikke, at jeg kommer ind på alle områder i første omgang, men jeg vil trække nogle væsentlige punkter frem.

For det første må der skabes klarhed over den økonomiske ramme. Ved præsentationen af udkastet til forslaget understregede ministeren meget kraftigt, at dette her ikke var et besparelsesforslag. Og man må sige sådan i al stilfærdighed, at der mindst talt er sket et skred fra udkast til lov.

Fremskridtspartiets indflydelse på finansloven får katastrofale følger for det folkelige arbejde. Ca. 91 mio. kr., svarende til ca. 35 pct. af den beskedne statslige bevilling på 264 mio. kr. på voksenområdet, skæres væk eller indskrænkes.

Vi afviser i Socialdemokratiet denne besparelse og opfordrer ministeren til at forsøge at frigøre sig fra den del af finansloven.

Vores afvisning hænger ikke mindst sammen med den hårdhændede måde, ministeren har valgt at foretage besparelsen på, som det fremgår af lovforslaget og dets bemærkninger: 64 mio. kr. på motion, yoga og afspænding, 10 mio. kr. på at skelne imellem boglige og kreative, fysiske, manuelle fag og placere de sidste som mindre værdifulde.

Jeg læste forleden dag fru Marianne Jelveds udtalelser i det seneste nummer af Skole & Samfund. »Det boglige vægtes for meget«, sagde den radikale gruppeformand. Tidligere har den ældre Helveg udtalt lignende synspunkter. Med dette forslag vægtes netop det boglige frem for det kreative og praktiske. Det er dog en underlig form for sammenhæng i de radikale ræsonnementer.

17 mio. kr. skal hentes hjem igennem brugerbetaling for de grupper, som på grund af fysiske og psykiske handicap har behov for hensyntagende undervisning.

For det andet skal vi have motion, yoga og afspænding placeret som undervisning med lærerlønstilskud. Vi finder det helt uacceptabelt at fjerne grundlaget for voksnes mulighed for motion, afspænding og yoga i aftenskolerne. Det er i realiteten den billigste sundhedsforebyggende foranstaltning, vi kan forestille os. Vi ved, at over 200.000 voksne motionerer på livet løs. Vi ved, at rygskader, arbejdsskader, gigt og nedslidning afhjælpes igennem yoga og afspænding.

Det er en hovedløs besparelse, der først og fremmest rammer voksne kvinder, for det forholder sig faktisk sådan, at 90 pct. af motionsholdene er kvinder, og man kunne fristes til at spørge, om de radikale kvinder har sovet i timen. Det hævdes, at de har en vis indflydelse i gruppen.

Jeg synes, det ville have klædt kulturministeren at respektere den forståelse, som idrætten og oplysningsforbundene fandt sammen om i Folkeoplysningsudvalget, nemlig at overlade det til de lokale folkeoplysningsudvalg at bestemme, om et hold skulle placeres i aftenskole eller i idrætsforeningen. Ministerens beskæring udelukker efter vores opfattelse denne bestemmelse.

Vi ønsker altså at fastholde motionsfagene som undervisning, men med en mulighed for lokal selvbestemmelse.

For det tredje vil vi arbejde for, at daghøjskolen fortsat bliver forankret i folkeoplysningen. Daghøjskolerne er udsprunget af folkeoplysningen og er noget af det mest opløftende, der er sket på uddannelsesfronten i nyere tid. Derfor synes vi, den skal bevares dér.

Afslutningsvis vil jeg blot sige, at vi vil arbejde positivt under udvalgsarbejdet, men selvfølgelig også lægger vægt på at få indrømmelser.

Eva Møller (KF):

De to lovforslag, vi nu skal behandle, erstatter to tidligere love, nemlig dels fritidsloven, dels lov om produktionsskoler, og samtidig sikres der med lovforslagene daghøjskolerne, som er vokset ud af lokale initiativer, en lovgivningsmæssig forankring.